

ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἑλλάδι..... Δρ. ν. 3.—
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ » 3.50

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

TIMATAI

Λεπτῶν 15
261—Γραφείον ὁδ. Ἐρμοῦ—261

Παρακαλοῦνται οἱ κκ. Συνδρομηταὶ τῆς «Ἀ-
θηναῖδος» καὶ τῶν ξένων Περιοδικῶν ν' ἀποσεί-
λωσιν ἐγκαίρως τὰς συνδρομάς των, δπως μὴ
ἐπέλθῃ διακοπὴ τῆς ἀποστολῆς τῶν φύλλων.

Οἱ ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις καὶ τῷ Ἑξωτερικῷ δύ-
νανται ν' ἀποστείλωσιν αὐτὰς διὰ γραμματο-
σήμου ἑλληνικοῦ, ἀγγλικοῦ καὶ γαλλικοῦ,

Δημοσιεύσαντες ἐν ἐνὶ τῶν προηγουμένων ἡμένιν φύλ-
λων τὰς περὶ χριστιανισμοῦ ἴδεας ἐνὸς διαπρεποῦς εἰ-
δῶλολάτρου Ἰνδοῦ, δημοσιεύομεν σήμερον παραλλή-
λως τὸν λόγον Ἰάπωνος διδασκάλου τοῦ Κ. Γιαμα-
σάκη ἐπὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐν Ἰαπωνίᾳ ἔκπαι-
δεύσεως.

«Ποῖοι αἱδὼν εἶναι ὁ ἐνεστώς; Δὲν εἶναι ἥρωϊς
αἱδὼν οὐδὲ πίστεως, εἶναι αἱδὼν ὑλισμοῦ, εἶναι αἱδὼν οἰ-
κονομίας καὶ μηχανισμοῦ, ἐν φιλορόδομοι καὶ τη-
λέγραφοι, ἀτμόπλοια καὶ ἐργοστάσια, εἰσὶ πράγματα
ἐρ' ὃν οἱ ἄνθρωποι καταγίνονται. Οἱ ἄνθρωποι οἱ διέ-
ποντες τὸν κόσμον καὶ πρὸς οὓς τὸ ἀνθρώπινον γέ-
νος ἀτενίζει διὰ παραγγέλματα καὶ παραδείγματα,
δὲν εἶναι πλέον οἱ Πλάτωνες καὶ οἱ Σωκράται, οἱ
Παῦλοι καὶ οἱ Αύγουστίνοι, οἱ Λούθηροι καὶ Καλβί-
νοι, ἀλλὰ τὴν θέσιν αὐτῶν ἐσφετερίσθησαν οἱ Βολταῖ-
ροι καὶ Γοΐθιοι, οἱ Βένθαμ καὶ Μίλλ, οἱ Τύνδαλ καὶ
Σπένσερ, ὃν αἱ σκεπτικαὶ διδασκαλίαι καὶ αἱ ἐπι-
κίνδυνοι θεωρίαι, ἀπορροφῶσι σχεδὸν ὅλοκληρον τὴν
προσοχὴν τοῦ σκεπτομένου κόσμου. Οἱ αἱδὼν πί-
στεως σχεδὸν παρῆλθε καὶ ὁ τοῦ ὑλισμοῦ διεδέχθη
αὐτὸν. Η ἐπιστήμη καὶ ὁ χριστιανισμὸς ἔχωρίσθησαν,
τὸ δὲ μεταξὺ αὐτῶν χάσμα εὑρύνεται ὀσημέραι. Ποία
δὲ ἡ αἵτια τούτων ὅλων; Εἴναι ἀρά γε ἡ ἐπιστήμη
καὶ ὁ χριστιανισμὸς εἰς ἀνταγωνισμὸν; Οὐδαμῶς. Ἡ
τε ἐπιστήμη καὶ ὁ χριστιανισμὸς προηλθον ἐξ ἐνὸς
καὶ τοῦ αὐτοῦ Θεοῦ. Η κυρία αἵτια κεῖται οὐχὶ εἰς
τὴν ἐπιστήμην ἀλλ' εἰς τοὺς ἐπιστήμονας, οὐχὶ ἐν τῷ

χριστιανισμῷ, ἀλλ' ἐν τοῖς χριστιανοῖς θεολόγοις. Η
τάσις τῆς νεωτέρας ἔκπαιδεύσεως εἶναι ἡ εἰδικότης.
"Ανδρες ἰσχυροὶ ἐπὶ ἐνὸς ἀντικευμένου εἰσὶν ἀδύνατοι
ἐπὶ ἑτέρου. Πολλοὶ χριστιανοὶ θεολόγοι περιεφρόνησαν
καὶ ἤγνόησαν τὸν χριστιανισμόν. Η ἐπιστήμη καὶ ὁ
χριστιανισμὸς εἰσὶ δύο μέρη ἀναπόσπαστα ἐνὸς ὅλου·
πρέπει νὰ γνωρίζῃ τις ἀμφότερα τὰ μέρη διὰ νὰ γνω-
ρίσῃ τὸ ὅλον.

Ολίγοι ἐμελέτησαν τὴν σχέσιν μεταξὺ τῆς ἐπι-
στήμης καὶ τοῦ χριστιανισμοῦ, ποιον δὲ τὸ ἀποτέλε-
σμα; Ο χριστιανισμὸς ἔκηρύχθη ἐναγτίος πρὸς τὴν
ἐπιστήμην, καὶ ἡ τάσις τῆς Εὐρώπης σήμερον εἶναι
νὰ πέσῃ ἐν τῇ ἀδύσσεω τοῦ ὑλισμοῦ. Τοιαύτη ὑπῆρ-
ξεν ἡ παρελθοῦσα ιστορία τῆς Εὐρώπης. Τὸ ἐκ τού-
του διδόμενον μάθημα δὲν πρέπει νὰ ἀντιπαρέλθωμεν
ἥμενοι οἱ καταγινόμενοι εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ μέλ-
λοντος σταδίου καὶ τῆς τύχης τῆς Ιαπωνίας. Ας ὠ-
φεληθῶμεν ἐκ τοῦ παραδείγματος. Η ἐπιστήμη θέ-
λει καλλιεργηθῆ ἐν Ιαπωνίᾳ, ἡ δὲ ἐπίρροια αὐτῆς ἐπὶ
τῆς πολιτικῆς, τῆς ἔκπαιδεύσεως καὶ τῶν κοινωνικῶν
ζητημάτων τοῦ ἔθνους τούτου ἔσται μεγίστη. Η μα-
ταιοδόξία τῶν ἐπιστημόνων θέλει φέρει αὐτοὺς νὰ
προσβάλωσι τὸν χριστιανισμὸν καὶ συγκρούσεις μετα-
ξὺ ἐπιστήμης καὶ χριστιανισμοῦ θέλουσιν ἀναφανῆ,
ἡδη δὲ καὶ ἐνιαχοῦ ἀνεφάνησαν. Οὔτε οἱ Βουδισμὸς,
οὔτε οἱ Σχιντουϊσμὸς, οὐδὲ οἱ Κουφουκιανισμὸς θέλουσι
δυνηθῆ νὰ ἀναχαιτίσωσι τὴν ἀκατάσχετον ταύτην
πορείαν τοῦ νεωτέρου ὑλισμοῦ. Μία μόνη δύναμις ἐπὶ
τῆς γῆς δύναται νὰ τὸν καταπνίξῃ· ἡ δύναμις αὕτη
εἶναι ὁ χριστιανισμός.

Μεγάλην διέρχεται κρίσιν ἡ Ιαπωνία σήμερον. Ε-
θνος 35,000,000 ἀνθρώπων πρέπει ἄρα γε νὰ μείνῃ
ἐν τῷ σκότῳ καὶ τῇ ὀλεθρίᾳ ἀδύσσεω τοῦ σκεπτισμοῦ;
Οὐδαμῶς. Εχομεν ιερὸν καθῆκον νὰ ἐνασκήσωμεν πᾶ-
σαν ἡμῶν τὴν δύναμιν νὰ ἐμποδίσωμεν τὸ ἔθνος τοῦ
ἀπὸ τοῦ νὰ πέσῃ ἐν τῇ ψυχρῇ ἀγκάλῃ τοῦ ὑλι-
σμοῦ. Πρέπει νὰ πολεμήσωμεν πρὸς τοῦτο. Άλλὰ τοῦτο

δέον νὰ πράξωμεν οὐχὶ διὰ τῶν παλαιῶν μεθόδων, προσκολλώμενοι, ως ὁ κλῆρος τῆς Ρώμης, πρὸ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, εἰς τὴν Γραφὴν τυφλῶς, δογματικῶς καὶ ἐπιμόνως; διότι θὰ ἥτο δειλία. "Ἄς δεχθῆμεν ἀρρενοπωτέραν καὶ εὐγενεστέραν πορείαν. Η ἴσχυς τοῦ ἔχθρου ἡμῶν εἶναι ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, καὶ διατί νὰ φοβᾶμεθα τόσον τὴν ἐπιστήμην; Ἄς πολεμήσωμεν αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτῶν ἐδάφους καὶ διὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν ὅπλων. "Ἄς μελετήσωμεν τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν Γραφὴν. Ἐκπαιδεύθωμεν φιλελευθέρως ἑξετάζοντες καὶ μελετῶντες τὴν φύσιν καὶ τὴν Πρόνοιαν ὡς καὶ τὴν Ἀποκάλυψιν. "Ἄς ἀποδεῖξωμεν ἐνώπιον τοῦ κόσμου, διὰ τῆς ἐπιστήμης ἀνευ τοῦ χριστιανισμοῦ ἄγει ἡμᾶς εἰς στρεβλὴν ὁδὸν, ἐνῷ δὲ χριστιανισμὸς ἀνευ τῆς ἐπιστήμης εἶναι ἀσθενῆς καὶ δεισιδαιμόνων, διὰ δὲ μόνον διὰ τοῦ συγδυασμοῦ αὐτῶν δυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν τὰ κράτιστα καὶ μέγιστα ἀποτέλεσματα. "Ἄς ἀναγνωρίσωμεν τοῦτο οἱ ἐπιστήμονες· Ἄς γνωρίσωμεν διὰ ὑπάρχει κόσμος διανοίας, ἀρατος κόσμος πνευματικῶν ὅντων, ὅλως διαφόρων καὶ ὑψηλοτέρων καὶ εὐγενεστέρων τοῦ διλοικοῦ κόσμου, διὰ ἀποκαλύπτει αὐτῆς τὸ τηλεσκόπιον καὶ μικροσκόπιον.

"Ἄλλ' ἂς μὴ παρεξηγηθῶμεν δὲν ὑποστηρίζομεν διὰ πάντες οἱ χριστιανοὶ πρέπει βαθέως νὰ ἐκπαιδεύθωσιν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, διότι τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, ἐπιμένομεν μόνον εἰς τοῦτο: ἵνα πάντες οἱ παιδεῖας τυγχάνοντες χριστιανοὶ, ἰδίᾳ οἱ τὰς Γραφὰς μελετῶντες, νὰ σπουδάζωσι συγχρόνως τὴν ἐπιστήμην, μέχρι τοσούτου, ὡστε νὰ δύνανται νὰ κατέχωσι πάσας τὰς ἐν τῇ ἐπιστήμῃ κρυπτομένας ἀρχὰς, ὡστε νὰ μεταχειρίζωνται τὴν ἐπιστήμην οὐχὶ δὲ νὰ παρασύρωνται καὶ παραφέρωνται ἐξ αὐτῆς.

"Η παροῦσα κατάστασις τῆς Ἰαπωνίας φαίνεται ιδίᾳ προσκαλοῦσα εἰς τὸν σκεπτισμόν. "Ο τύπος εἶναι ἐλεύθερος ὡς καὶ διάλογος. "Η ἐκπαίδευσις ταχέως διαδίδεται μεταξὺ τοῦ λαοῦ. Οἱ ἀρχαῖοι, καὶ μπὸ τοῦ πανδαιμάτορος χρόνου καταβλήθεισαι θρησκεῖαι τῆς ἀρχαίας Ἰαπωνίας κλονίζονται ἀδιακόπως καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ πιστοὶ ἐν τοιαύταις περιφρονοῦνται καὶ μυκτηρίζονται. "Ο λαὸς εἶναι ἀνήσυχος καὶ δυσηρεστημένος ἐκ τῆς παλαιᾶς τῶν πραγμάτων καταστάσεως, καὶ εἰσὶν ἔτοιμοι ν' ἀπορρίψωσι πᾶσαν πίστιν, διόν καὶ ἀνὴρ λογικὴ, ἀρκεῖ νὰ ἦναι μόνον παλαιά, καὶ νὰ δεχθῶσι πᾶσαν διδασκαλίαν, διόν καὶ ἀνὴρ λογικοτος, ἀρκεῖ νὰ ἦναι γένα. "Τράχεις ἐπομένως πᾶσα εὐκολία εἰς τοὺς σκεπτικοὺς ἡμῶν φιλοσόφους νὰ διαδώσωσι τὸν σκεπτισμόν των.

"Ἄλλὰ πῶς δυνάμεθα νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὸν σκεπτισμὸν τοῦτον; "Εχομεν καλὸν παράδειγμα πρόχειρον. "Οταν οἱ Καθαρισταὶ ἥλθον εἰς Ἀμερικὴν πρὸ διακοσίων πεντήκοντα ἑτάν, ἡ χριστιανικὴ πίστις καὶ ἡ ἐκπαίδευσις ἥσαν αἱ δύο δυνάμεις ἐφ' ὧν ἐβασίσθησαν, καὶ διό ποτε καὶ ἀνὴρεύοντο, αἱ ἐκκλησίαι καὶ τὰ σχολεῖα ἀνηγέρθησαν παρ' αὐτῶν, τὰ διοία ἑγέρησαν ἴσχυρὰν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς εὐδαιμονίας

καὶ εὔπορίας τῆς Ἀμερικῆς. "Ο νεώτερος σκεπτισμὸς δύναται νὰ ἔχει πλάσται εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀλλὰ μετὰ δυσκολίας δύναται νὰ καταπινέῃ τὸν ἐν Ἀμερικῇ χριστιανισμὸν. Δεόμεθα δῆτε οὐ μόνον ἐκκλησιῶν ἀλλὰ καὶ σχολείων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐκατοστάδες ἐλευθερίως ἐκπαιδεύομένων διδασκάλων καὶ ἱεροκηρύκων, νὰ διαδοθῶσι ἐπὶ πάσης τῆς χώρας, καὶ ὡς τὰ ὄντα τοῦ Νείλου νὰ φέρωσι τὴν ζωὴν καὶ εὐδαιμονίαν ὅπου δήποτε καὶ ἀν πορευθῶσιν."

BENIAMIN ΦΡΑΓΔΙΝΟΣ

"Ο περίφημος Φραγκλῖνος, διστις ἀπὸ ἀπλοῦ ἐργάτου ἐγένετο μέγας φυσικὸς καὶ θεμελιωτὴς τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος του, ἡτο δὲ τελευταῖος υἱὸς πτωχοῦ τινος ἀλειμματοκροποῦ τῆς ἐν Ἀμερικῇ Βοστώνης. Οἱ ἀδελφοί του ἥσαν ἐπίσης τεχνίται. "Ἄλλ' ὁ πατέρας του, νοήμων ἀνθρώπως, κατανοήσας τὴν φυσικὴν κλίσιν τοῦ μικροῦ Βενιαμίν πρὸ τὴν σπουδὴν, τὸν ἔστειλε εἰς τι σχολεῖον, διόπου ἔμαθε τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν γραφὴν, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, στερούμενος τῶν μέσων νὰ τὸν ἐκπαιδεύσῃ περισσότερον, τὸν ἔλαχε πάλιν εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν, διόπου τὸν μετεχειρίσθη εἰς τὸ ἐπάγγελμά του καὶ τὸν ἔμάνθανε νὰ κατατκεύσῃ ἀλειμματοκήρια καὶ σάπωνα. Εἶχε δὲ τότε ὁ Φραγκλῖνος δέκα ἔτῶν.

Tὸ ἐπάγγελμα τοῦτο δὲν εὐχαρίστει ποσῶς τὸ ταλαίπωρον παιδίον, ἀναγκαζόμενον ἀμά ἔξυπνα νὰ ἐργάζηται εἰς τὸ ἀνακάτωμα τοῦ ἀλειμματος ἐντὸς τῶν λεβήτων καὶ νὰ χύνῃ αὐτὸς εἰς τοὺς τύπους πέριξ τῶν θρυαλλίδων· τὸ παιδίον εἶχεν εὐαίσθησίαν καὶ φιλομάθειαν, καὶ ἀμά ὡς εὗρισκε καιρὸν ἐλάμβανε βιβλίον τι καὶ κατέφευγεν εἰς ἀπόμερόν τι, διόπου ἀνεγίνωσκεν ἐν ἡσυχίᾳ. Tὸ προσφιλέστερον αὐτῷ ἐκ τῶν βιβλίων ἦτο οἱ «βίοι τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν τοῦ Πλούσταρχου» ὃν ἡ ἀνάγνωσις τὸ προδιέθετεν εἰς τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰ προσκόμματα καὶ τὸν ἔκαμψε νὰ προβλέπῃ καὶ ζητῇ τὴν δόξαν.

Μετὰ τὸ δεῖπνον καὶ τὴν κοινὴν προσευχὴν ἀπεσύρετο ἐντὸς τοῦ στενοῦ δωματίου του, διόπου κατεγίνετο εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν προσφιλῶν του βιβλίων καὶ εἰς μικρὰς συνθέσεις. Μολονότι δὲ διήρχετο μέρος τῆς νυκτὸς εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην, ἦτις ἡτο δι' αὐτὸν ἡ μόνη ἡδονὴ, τὴν ἐπαύριον μόλις ἀνέτελλεν ἡ ἡμέρα ἡτο ἐπὶ ποδὸς καὶ ἐπήγανεν ἀμέσως εἰς τὸ ἐργοστάσιον, διόπως βοηθήσῃ τὸν πατέρα του· εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ἀλειμματοκήριων. "Ο πατέρας του συγκινούμενος ἀπὸ τὸν τόσον ζῆλον καὶ τὴν πραξότητά του, καὶ δέλων νὰ διευκολύνῃ τὴν προιουσίαν καὶ ὑπόληψιν πρὸ πάντων. "Η μόνη του διασκέδασις συνίστατο εἰς τὸ συναθροίζη ὅλους τοὺς λογίους τῆς ἐπαρχίας καὶ νὰ συνδιαλέγηται μὲ αὐτοὺς περὶ πολιτικῆς καὶ φυσικῆς.

Τὸ παιδίον ἐνεπλήσθη χαρᾶς ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν ταύτην, διότι εἰς τὸ τυπογραφεῖον τοῦτο ἀνεγίνωσκε τὴν νύκτα τὰ βιβλία δισας ταῦτα τὴν ἡμέραν, καὶ διλογοστεύων οὕτω τὸν ὑπνον του, εὔρισκε καιρὸν νὰ εὔχαριστη τὴν ὑπερβολὴν κλίσιν, τὴν ὅποιαν ἤσθάνετο

πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν. Tὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐν τῷ τυπογραφείῳ μαθητείας του παρῆλθον οὕτω χαρμοσύνως διὰ τὸν Φραγκλῖνον, διστις ἐπιδιθεὶς μετὰ ζήλου εἰς τὸ ἔργον του, ἀπέκτησεν δισας τὰς γνώσεις δισας χρειάζεται καλὸς ἐργάτης τυπογραφείου.

Πλούσιος τις ἀγγλος ἐμπορος εὐπαίδευτος, συγκάζων εἰς τὸ τυπογραφεῖον, ἔδειξεν ἐνδιαφέρον πρὸς τὸν νεαρὸν μαθητεύομένων, τοῦ ὁποίου εἰχε μαντεύει τὴν ἀγχίνοιαν· τῷ ηνοίξε λοιπὸν τὴν ὥραίν καὶ πλουσίαν βιβλιοθήκην του καὶ τῷ ἐπέδειξε τὴν μέθοδον καθ' ἣν ἔμελλε νὰ προσηγενέσθαι τὴν ἀνάγνωσιν τῶν αὐτῆς βιβλίων· τὸν ἔκαμψη δηλ. ν' ἀνάγνωση πρωτοτότητον τὴν σειρὰν δισων τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν. Tὸ ἀντικείμενον δὲ τὸ ὁποῖον ἐπέσυρεν ιδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τοῦ ἥτο ὁ ἀλεκτρισμός. Tὸ ἀλεξικέρανγον, ἡ ἀπλουστάτη αὐτη μηχανή ή σωζόμενα τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ προφυλάττοντα αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄλεθρου κεραυνοῦ, εἶναι ἐφεύρεσις, ἣν ἡ ἀνθρωπότης χρεωστεῖ εἰς τὸν Φραγκλῖνον. Οὗτος ἐσύστησε μέγα ἐκπαιδευτικὸν κατάστημα, τὸ ὁποῖον κατέστη σήμερον τὸ λύκειον τῆς Φιλαδελφείας, δημοσίαν βιβλιοθήκην καὶ φιλολογικὸν σύλλογον, σκοπῶν τὴν διάδοσιν τῶν γνώσεων ἐκείνων, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν εὐτυχίαν καὶ δόξαν τῆς κοινωνίας. Tῷ 1757 ἐστάλη εἰς Λονδίνον μὲ πολιτικὴν ἀποστολὴν, διόπου διέτριψε μέχρι τὸ 1762 γνωρισθεῖς μὲ δισων τοὺς σοφοὺς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Οτε δὲ ὁ ἄγων τῆς Απολογίας ἀπό τὸν Φραγκλῖνον ἐστάλη παρὰ τὸν Αμερικανῶν εἰς τὴν Γαλλίαν ὡς πρέσβεις διὰ νὰ πείσῃ τὴν κυβέρνησιν Λουδοβίκου ΙΓ'. νὰ βοηθήσῃ τοὺς Αμερικανοὺς κατὰ τὸν "Αγγλῶν, τὸ ὁποῖον καὶ ἐπέτυχε, διεγείρας διὰ τὴν εὐφύτας του καὶ τοῦ εὐγενοῦς ἑξωτερικοῦ του ζωηρὸν ἐνθουσιασμὸν ἐν τῇ γαλλικῇ εὐγενείᾳ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν συμπολιτῶν του, οἵτινες ἐπανελθόντα εἰς Φιλαδέλφειαν τὸν ἔχαιρέτησαν ὡς ἐλευθερωτὴν τῆς πατρίδος, καὶ δις τὸν ἑξέλεξαν πρόδεμον τῆς συνελεύσεως. Μετὰ στάδιον τόσον ἔνδοξον ὁ Φραγκλῖνος ἀπέθανε τὴν 17 Απριλίου 1799 εἰς ἡλικίαν 84 ἔτῶν. Η διαθήκη του ἦτας περιείχε διατάξεις περὶ ιδιούσεως διαφόρων κοινωφελῶν καταστημάτων, ἐτελείωνε μὲ τὴν ἀκόλουθον φράσιν «Κληροδοτῶ εἰς τὸν φίλον μου, τὸν φίλον τῆς ἀνθρωπότητος, τὸν στρατηγὸν Βασιγκτῶνα, τὴν ἐξ ἀγριομηλέας ράβδον μου, μὲ τὴν ὁποίαν ἐσυνείθιζα νὰ περιπατῶ. Καὶ ἐὰν ἡ ράβδος αὕτη ἡ τοῦ σκῆπτρον, θὰ ἥριος εἴσαι αὐτόν.» Όποιον σύντομον ἀλλ' εὐγλωττότατον ἐγκώμιον! καὶ ὁποῖοι ἀνθρώποι θαυμάσιοι, οἱ Βασιγκτῶνα καὶ ὁ Φραγκλῖνος! οὗτοι δέλουσι μένει αἰώνιας ὡς τύποι ἀρετῆς, τιμῆς καὶ πατριωτισμοῦ!

Ἐνεκα τούτου ὁ Φραγκλῖνος κατέλειπε τὸ τυπογραφεῖον τοῦ ἀδελφοῦ καὶ μὴ εὐρίσκων, ὡς ἐκ τῶν κακῶν συστάσεων ἐκείνου οὐδαμοῦ ἐργασίαν ἐν τῇ Βοστώνῃ, ἀπ

ΣΥΔΗΜΙΣ ΤΟΥ ΣΕΤΙΒΑΓΙΟ

Ο πόλεμος των "Αγγλών κατά των Ζουλούς" έπειτα

λη δ' ἀμέσως εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ἀκρωτηρίου, δῆποτε φίκετο τὴν 19 Σεπτεμβρίου. Ή εἰκὼν ἡμῶν παριστᾶ τὴν Α. Μ. χωρετῶντα τὸν συνταγματάρχην Πούλι εἰς

ρατώθη. Ο Σετιβάγγος νικηθεὶς ἐν τῷ μάχῃ τοῦ Οὐλούνδ κατέφυγεν ἐν Ἀμαζεκάζ, διθεν διωχθεὶς συνελήφθη ἐν τῷ δάσει Γκόμι τὴν 28 Αὐγούστου ἀπεστά-

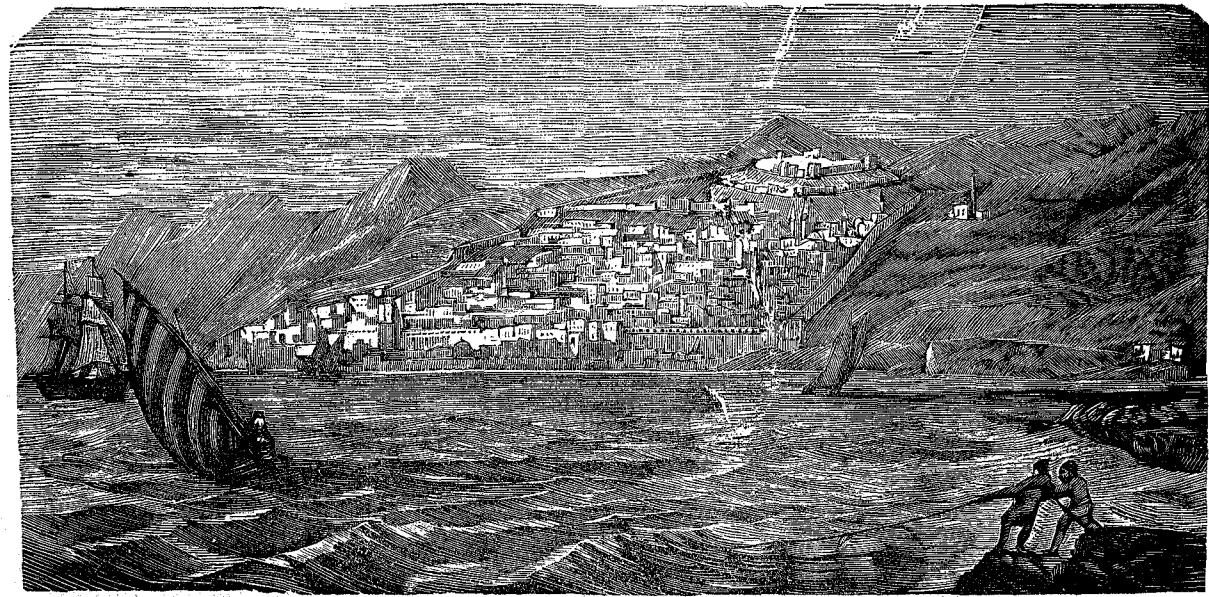
οῦ τὴν ἐπίβλεψιν εἶναι ἐμπεπιστευμένος κατὰ τὴν ἐν

τῷ ἀκρωτηρίῳ διαμονήν του.

Η ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Η Θεσσαλονίκη ἐκαλεῖτο παρὰ τῶν ἀρχαίων Θέρμαν. Οταν ἡ Μακεδονικὴ δυναστείᾳ ἤρξατο νὰ κατακτᾶ πάσας τὰς ἐλληνιδας χώρας, ἡ πόλις αὕτη ἐλαβε τὸ νέον αὐτῆς ὄνομα Θεσσαλονίκη, κατὰ τὸ ὄνομα ἀδελφῆς τοῦ Ἀλεξανδρου τοῦ Μεγάλου, ἡς ὁ σούσυγος ἀνωκοδήμησε καὶ ἐκαλλώπισε τὸν τόπον. Πρὸ τῆς θεμελιώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἡτο δυνάμει ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἰλλυρίας, ὡς καὶ τῆς Μακεδονίας. Ήτο μεγάλη πόλις, καὶ ἀπὸ τοῦ καιροῦ ἐκείνου μέχρι σήμερον, ὑπῆρχεν ἐμπορικῶτά της πόλις. Ο πληθυσμὸς αὐτῆς ὑπολογίζεται εἰς 12,220. Βν τῇ ιστορίᾳ τῆς Ἑλλ. Εκκλησίας οἱ Χρονογράφοι λαλοῦσι περὶ αὐτῆς ὡς τῆς «Ορθοδόξου Πόλεως.»

περικειμένας κατακτήσεις, ἡ Νέα Ἀμστερδάμη μετονομάσθη Νέα Υόρκη, ἔχουσα ἐν ἑτει μὲν 1697 πληθυσμὸν 4,302 ψυχῶν ἐν δὲ τῷ 1784 ἑτει 23,714 καὶ νῦν 700,000. Κειμένη ἐπὶ πλωτοῦ ποταμοῦ 150 μίλια ἀπὸ τῆς Θελάσσης, καὶ ἔχουσα λιμένα ἀσφαλῆ ἐν ὅ πλη πλοιοῖν δύναται ἀσφαλῶς νὰ ἀγκυροβολήσῃ, οὗτος εἰπεῖν, ἡ κλεῖς τοῦ ἐμπορίου μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς. Η ταχεῖα αὐτῆς πρόσοδος ἤρξετο ἴδιως ἀρ' ὅτου ἀνεγνωρίσθη ὡς ἀνεξάρτητος. Ωστε τὰ γιγαντιαῖς βίματα ἐν τῃ ἐπιδόσει καὶ ταῖς ἐπιγειρήσεσιν αὐτῆς ἐγένοντο ἐν διαστήματι 30 μόνον ἑτῶν. Καὶ ἡ μὲν πρώτη γραμμὴ ἐμπορικῆς ναυτιλίας ἰδρύθη μεταξὺ Λιθερπούλης καὶ Νέας Υόρκης ταύτης δὲ ἐπιτυχούσῃ, ταχέως παρόμοιαι γραμμαῖς ἰδρύθησαν, καὶ ἐξ ἀπασῶν τῶν Ἀτλαντικῶν πόλεων.

Η Θεσσαλονίκη.

Η ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

Η ἀνύψωσις καὶ πρόσοδος τῆς ἐμπορικῆς μητροπόλεως τῶν Ἡνωμένων Πολιτεῶν δύναται νὰ συμπεριληφθῇ μεταξὺ τῶν θερμάτων τῆς νέας ιστορίας. Τὸ μέρος τοῦτο τῶν Ἀμερικανικῶν ἀκτῶν, τὸ περιλαμβάνον τὴν πόλιν τῆς Νέας Υόρκης, ἀνεκαλύψθη ὑπὸ τοῦ Σεβαστιανοῦ Καβότου ἐν ἑτει 1497, ἀποσταλέντος παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ερρίκου Ζ'. Ο Ερρίκος Οὐδσων ἀνέπλευσε τὸν ποταμὸν, τὸν φέροντα τὸ ἔχυτον ὄνομα, καὶ ἐκτίσεν οἰκίας τινὰς ἐπὶ τῶν παρακειμένων ἀκτῶν ἐν ἑτει 1620, καλέσας ἀπασαν τὴν πέριξ χώραν Νέας Κάτω Χώρας οἰκίσας δὲ πόλιν καὶ ἐπὶ τῆς νήσου, θὺν οἱ Ἰνδοὶ ὄνόμαζον Μαγδανάνη, ἀπεκάλεσεν αὐτὴν Νέαν Ἀμστερδάμην.

Οτε δὲ ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας Κάρολος Β'. παρέσχε τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἰακώβῳ, Δουκὶ τῆς Υόρκης, τὴν Μάκρην νῆσον, τὸν Οὐδσόνιον ποταμὸν καὶ ἄλλας

πρότερον ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐπιστήμονων ὡς ἀδύνατος ὁ τῶν ἀτμοπλοίων πλοῦς μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ἀμερικῆς ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1819 καὶ ἴδιως ἀπὸ τοῦ 1838 ἡ τόλμη ὑπερέσθη τὴν ἐπιστήμην, καὶ ἦδη ἀτμόπλοιοι συνεγάγωσι πλέουσιν εἰς Ἀμερικὴν ἐξ ἀπασῶν τῶν ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ πόλεων. Τὸ πρώτον ἐν ἑτει 1819 ἐκ Σαβαννάζ/τες ἀναγωγῆσαν ἀτμόπλοιον ἔργασιν ἀσφαλῶς εἰς Λιθερπούλην, ὅμοιως καὶ τὸ δεύτερον ἐν ἑτει 1833, «ὁ βασιλικὸς Γονλλιέλμος», ἀποπλεύσαν ἐκ Κουεζέκης, ἡγυροβόλησε σῶν ἐν τῷ λιμένι τοῦ Λουδίνου. Ἀλλὰ τὰ ταξείδια ταῦτα δὲν ἤδύναντο νὰ πειστοῦν ἐτι τοὺς ἐπιστήμονας, μέχρις ω ἡ ἐκ Νέας Υόρκης εἰς Λιθερπούλην ἀριζέις τοῦ ἀτμοπλοίου «ὁ Μέγας Δυτικός» ἐν ἑτει 1838, ἐλυσε τὸ δυτικέρες; τῇ νυκτίλιας πρόσβλημα, καὶ ἐκτοτε η Νέα Υόρκη, συνέδεμένη διὰ σιδηροδρόμων καὶ τηλεγράφων μετὰ τῶν κυριωτέρων ἐπαρχιῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτεῶν, κατέστη ὁ λιμὴν, ἐνθα συσσωρεύονται καὶ

τάγματα ειργάσθησαν μετ' έπιστασίας και ενσυνειδήσως εἰς τὸ ἔργον των. Πολλὰ μέσα μετεχειρίσθησαν καὶ ἐπέτευχον τὸ πλεῖστον τοῦ σκοποῦ των.

Κατὰ τὸ 1876 πρώτη σκέψις ἀγεφάνη κατ' αὐτῶν καὶ ἡ ἀριστερὰ ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Βερσαλιῶν ἐζήτησε τὴν ἑραρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς Α'. αὐτοκρατορίας ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη ἐζήτει διὰ τῆς ἐξώσεως τῶν φωτοσεστῶν, οἵτινες ἀνύμνουν τὸν Θεόν, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ πρῶτον τὴν σωτηρίαν τῆς 'Ρώμης καὶ κατόπιν τὴν Γαλλίας (Dieu sauve Rome et la France) νὰ ἀποδώσωσιν εἰς τὸ ἔθνος δλα τὰ δικαιώματά του ἐπὶ τῆς ἑθνικῆς ἐκπαιδεύσεως. Κακὸς δαιμόνιος ἐνίσχυσε τὴν ἐναντίαν γνώμην. 'Αλλ' ἔκτοτε ἡ θρασύτης τῶν μοναχῶν ηὔξησε καὶ μιᾷ φωνῇ οἱ φιλελεύθεροι ἐζήτουν ἐν Γαλλίᾳ νόμους κατὰ τῶν κακοῖθων * κληρικῶν διδασκάλων.

'Ο κ. Φερβὺν συνέταξε νόμους, οἵτινες ἐγένοντο δεκτοὶ παρὰ τῆς Βουλῆς· καὶ ἐν τῇ Γερουσίᾳ δὲ εὑρίσκουσιν ὑποστήριξιν δοσον ἀφορᾶ τὴν εἰς τὴν κυβέρνησιν ἀπόδοσιν τῶν ἐπὶ τῶν διπλωμάτων δικαιωμάτων τῆς, ἀλλὰ μικρὰ δημοκρατικὴ μερίς, δημοκρατικῶν ἀναπτυχέντων τὸ πλεῖστον ἐν τοῖς καθολικοῖς διδασκαλείοις προεξάρχοντος τοῦ διασήμου Jules Simon συνετάχθη τῇ δεξιᾷ (μοναρχικῇ) πτέρου γι πρὸς καταπολέμησιν τοῦ 7 ἄρθρου ἔχοντος ως εξῆς:

«7. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ἀνήκοντας εἰς μὴ ἀνεγνωρισμένας ἑκκλησιαστικὰς κοινότητας νὰ διευθύνωσιν ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, ή διδασκαλίαν ἐν αὐτοῖς.»

'Ἐν τοιαύτῃ στάσει εὑρίσκεται τὸ Ζήτημα, οὗτοιος ἐναγωγώνιως ἀναμένουσι τὴν λύσιν οἱ φιλελεύθεροι ἐν Γαλλίᾳ. Δὲν εἴμεθα ὑπὲρ τῶν πιέσεων ἐπὶ οἰστρόποτε ἰδέας ὑπὸ τῶν ἀντιθέτων. 'Ηθέλομεν καταδικάσει τὴν Γαλλικὴν δημοκρατικὴν κυβέρνησιν ἀν ἐλάμβανε τοιαῦτα μέτρα πρὸς καταστροφὴν καὶ περιστολὴν τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας οἰουδήποτε δόγματος καὶ ἀν ἥντι αὐτῆς. Πλὴν δὲν εἴναι θρησκευτικὸς ὁ ἄγῶν, ως οἱ καθολικοὶ χαρακτηρίζουσιν αὐτόν. Είναι ἀγῶν περὶ τῆς προόδου ἔθνους μεγάλου περὶ τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ ἕξω τῆς κηδεμονίας δεισιδαιμονίος καὶ κακοῦ κηδεμόνος. καὶ ως τοιοῦτον χαιρετίζομεν αὐτὸν, ἐπευχόμενοι αὐτῷ πλήρη τὴν ἐπιτυχίαν.

Σ.:

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

Πῶς μ' ἀγαποῦν ἐνόμισα· καὶ ητον διπτασία·
Ψυχὴν θερμὴν ἐπόθησα· κ' εὐρέθη, πέτρα κρύα·
Τί ήλθε νὰ ζητῇ ἐδώ πτηνὸν ζενητευμένον
Χωρὶς νὰ 'ζεύρ' ή Μοίρα του τί ἔχει γεγραμμένον;

Μοῦ ἔπλιξεν ή συμφορὰ βαθέως τὴν καρδίαν·
Ποιν κλείσ' ή παιλιά πληγὴ ἀνοίγει ἀλλην μίαν·
Τί ἔφθασα ἀπόθητον πτηνὸν εἰς τόπον ξένον;
Τί μ' ἔχει εἰς τις δέλτους τῆς ή Μοίρα γεγραμμένον;

* Καθ' ἔβδομάδα κατὰ μέσον δρόν παρουσιάζονται δύο δίκαια ἐν τοῖς γαλλικοῖς δικαστηρίοις κατὰ τῆς κακοηθείας τῶν ιερωμένων διδασκάλων.

'Ορφανοισθὲν φερέσκιον εἰς ξένην γῆν πλανῶμας·
Μόνη μοὶ μέν' ή συμφορὰ ὅπως παρηγορᾶμαι·
Τρώγονταν καὶ πίνονταν πέρικ μου ἐμὲ τίς θ' αγαπήσῃ;
Πατέρες γλυκεῖα, πώποτε νὰ μὴ σ' εἶγον ἀρῆσει!

'Ἐκάστης αὐγῆς ήλιος αὐξάνει τὰ δεινά μου·
Ούδεις ύπάρχει ιατρὸς διὰ τὰ βάσανά μου·
'Εσάλευσαν αἱ φρένες μου ἐδώ 'ς τὴν ξενητείαν·
Μήνη ήμην πάντοτε τρέλλος χωρὶς νοῦν καὶ καρδίαν;

Ξενητευθεῖσα ἀγδῶν ἐκπέμπω θρηνώδιας,
Τὴν φωλέαν παρηγήσα πτηνὸν τῆς ἐρημίας·
Μένω ἐδώ· ο νοῦς πλὴν μακρὰν ἔκει πλανῶται·
Καὶ πάλιν εἰς τὸν οἰκόν του ποθεῖ νὰ διαιτάται.

'Ως χείμαρρος κατέρρευσαν ἐδώ τὰ δάκρυά μου·
Δέλτους πικράς, πολυπληθεῖς πληροῦσι τὰ δεινά μου·
Τί θὰ κερδίσω ἀν ἐδὼ χωρὶς ἐλπίδα μένω;
Πρέπει ως ξένος συμφοράς πολλάς νὰ ύπομένω;

Κωνσταντινούπολις 29 Νερίου. Μετέφρασεν
I. A. Ζερβουδάκη.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ

Αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ κόσμου τὸ 1873 ἀνήλθον εἰς 3.300, 000.000 ήτοι περὶ τὰ 9 1/4 ἑκατοῦ καθ' ἔκαστην. Τηλεγραφήματα δὲ ἀπεστάλησαν περὶ τὰ 130,000,000 τὸ 1877, ήτοι 353,000 καθεκάστην κατὰ μέσον δρόν, τὸ ἐν τρίτον τούτων ήσαν ίδιωτικά.

— Αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς τῶν Προέδρων τῶν 'Ην. Πολιτειῶν τῆς Αμερικῆς, ἀπὸ τοῦ Βασιγκτῶνος μέχρι τοῦ Ηλέρου τὸ 1853, ἐπιμελῶς φυλάττονται ἐν τῷ Γραφεῖῳ τῶν Εὐρεσιτέχνων ἐν Βασιγκτῶν. Αἱ τρίχες τοῦ Βασιγκτῶνος εἰσὶ κατάλευκαι. 'Αφρότου δὲ Βούχανεν ἀνήλθε εἰς τὴν Προσδρείαν τὸ 1857 τὸ ἔνιμον τοῦτο εγκατελείφθη.

— Τὰ ωφέληματα τῆς ἀπλότητος ἐν τοῖς ταξιδίοις κατεδίχθησαν προφανῶς ὑπὸ τῶν δύο Γάλλων ὑπουργῶν, τῶν κ. Λεπέρο καὶ Λερουσαγίε, κατά τι ταξιδίον αὐτῶν τελευταῖον ἐν Ἰταλίᾳ. Φθάσαντες εἰς τις ξενοδοχεῖσιν, δὲ δεύτερος ἔδωκε τὸ ὄνομα του ἀπλῶς ως Λερουσαγίε, ἀλλ' ὁ συνάδελφος του ἀπήντησεν μετὰ στόμφου «'Η αὐτοῦ 'Εξ. κ. Λεπέρ, ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας». 'Οταν δὲ ήμέρα τοῦ λογαριασμοῦ ἦλθεν δὲ καὶ Λερουσαγίε εἴχε εἰς τὸν λογαριασμόν τον 21 φρ. τὴν ήμέραν δὲ Λύτου 'Εξειχότης ἐπλήρωσε 50 φρ. τὴν ήμέραν.

— Κατὰ τελευταίαν στατιστικὴν δὲ πληθυσμὸς τῆς 'Αγγλικῆς διαιρεῖται ως εξῆς μεταξὺ τῶν μεγάλων οἰκογενειῶν εἰς τὰς δοτίας οἱ έθνοι οἰκοσταὶ διήρεσαν τοὺς λαούς: Μαρού, 130,000,000. Χαρίτων 20,000,000. Βαντούς, 13,000,000. Φουλάρι, 8,000,000. Νούδιανοι 1,500,000. Οττεντόται 50,000, ἀνερχομένου οὕτω ἐν συνόλῳ τοῦ πληθυσμοῦ εἰς 172,550,000.

— Τὸ Δημόσιον ἐν 'Αγγλίᾳ εἰσέπραξεν ἐν διαστήματι 12 μηνῶν ἐξ ἀδειῶν ὑποφορίας καθαρὸν εἰσόδημα 79,236 λιρῶν.

— 'Η περιουσία τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς 'Εταιρίας κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1878 ἀνήρχετο εἰς δρ. 1,376, 454 καὶ 87/00. Τὰ κατὰ τὸ αὐτὸς ἔτος ἔσοδα ἀνῆλθον εἰς δραχ. 315,270 καὶ 41, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς δρ. 313,862 καὶ 30/00.